

Wymagania edukacyjne - język polski, klasa VI

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

I. Kształcenie literackie i kulturowe

- rozumie ogólny sens krótkich tekstów literackich i popularnonaukowych,
- potrafi odczytać informacje dosłowne zawarte w tekście,
- odpowiada na proste pytania typu: kto? co? gdzie? kiedy?,
- zna podstawowe treści lektur obowiązkowych (głównych bohaterów, fabułę, miejsce i czas akcji),
- potrafi krótko streścić przeczytaną lekturę,
- rozpoznaje podstawowe gatunki literackie (wiersz, opowiadanie, baśń, legenda),
- potrafi wymienić autora i tytuł przeczytanego utworu,
- w prosty sposób opisuje dzieło sztuki lub film.

II. Kształcenie językowe

- zna podstawowe części mowy: rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówek, przyimek, spójnik, zaimek, liczebnik,
- rozpoznaje podmiot i orzeczenie w zdaniu,
- rozróżnia zdanie pojedyncze i równoważnik zdania,
- odmienia podstawowe rzeczowniki i czasowniki w formach prostych,
- dzieli wyrazy na sylaby i głoski,
- zna podstawowe znaczenia synonimów i antonimów,
- rozpoznaje proste środki stylistyczne (np. porównanie, epitet).

III. Ortografia i interpunkcja

- zapisuje poprawnie wyrazy z podstawowymi trudnościami ortograficznymi,
- stosuje wielką literę na początku zdania i w nazwach własnych,
- używa podstawowych znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, wykrzyknika,
- w prostych zdaniach stara się poprawnie stawiać przecinki,
- poprawia część własnych błędów z pomocą nauczyciela lub słownika.

IV. Wypowiedzi ustne i pisemne

- potrafi udzielić odpowiedzi ustnej na proste pytania,
- opisuje w prostych zdaniach postacie, miejsca, wydarzenia,
- tworzy krótkie wypowiedzi pisemne: opis obrazka, krótki list, prosty plan wydarzeń, notatkę,
- stara się używać poprawnych form gramatycznych i logicznego szyku zdania,
- w wypowiedziach pisemnych popełnia błędy, które nie uniemożliwiają zrozumienia treści.

V. Postawa i praca

- prowadzi zeszyt,
- słucha poleceń nauczyciela i wykonuje proste zadania,
- czyta lektury obowiązkowe, czasem z pomocą nauczyciela,
- wykazuje podstawową ciekawość językową i literacką.

Na ocenę dostateczną uczeń

I. Kształcenie literackie i kulturowe

- czyta ze zrozumieniem teksty literackie i popularnonaukowe dostosowane do wieku,
- potrafi wskazać główną myśl tekstu oraz jego temat,
- odróżnia informacje istotne od pobocznych,
- zna treść wszystkich obowiązkowych lektur – potrafi je streścić,
- charakteryzuje głównych bohaterów i ich cechy w podstawowym zakresie,
- wskazuje miejsce i czas akcji lektury,
- rozpoznaje podstawowe gatunki literackie i proste środki stylistyczne,
- potrafi w prosty sposób interpretować wiersz lub opowiadanie, wskazując emocje i przesłanie,

- rozumie proste związki tekstów literackich z kulturą (film, teatr, muzyka).

II. Kształcenie językowe

- rozpoznaje i nazywa wszystkie podstawowe części mowy,
- odmienia rzeczowniki przez przypadki i czasowniki przez osoby i czasy w podstawowym zakresie,
- stosuje stopniowanie przymiotników,
- rozpoznaje podmiot, orzeczenie, dopełnienie, przydawkę, okolicznik,
- rozróżnia zdania pojedyncze i złożone (współrzędnie),
- stosuje podstawowe związki frazeologiczne i synonimy w wypowiedziach,
- wzbogaca słownictwo w prostych wypowiedziach.

III. Ortografia i interpunkcja

- stosuje podstawowe zasady ortograficzne (ó/u, rz/ż, ch/h, wielka litera),
- używa znaków interpunkcyjnych: kropka, przecinek, znak zapytania, wykrzyknik,
- poprawia część własnych błędów samodzielnie,
- w prostych zdaniach stara się poprawnie stawiać przecinki w zdaniach złożonych.

IV. Wypowiedzi ustne i pisemne

- potrafi wypowiedzieć się ustnie na temat lektury lub prostego tekstu,
- potrafi krótko opisać postać, miejsce lub wydarzenie,
- tworzy spójne wypowiedzi pisemne: opis, notatkę, prosty list, krótkie opowiadanie,
- używa akapitów i zachowuje logiczny układ treści,
- popełnia błędy, ale nie uniemożliwiają one zrozumienia tekstu.

V. Postawa i praca

- prowadzi zeszyt i wykonuje proponowane prace,
- przygotowuje się do lekcji w minimalnym zakresie,
- czyta lektury obowiązkowe samodzielnie lub z pomocą nauczyciela,
- potrafi wykonywać proste zadania samodzielnie, słucha poleceń nauczyciela.

Na ocenę dobrą uczeń:

I. Kształcenie literackie i kulturowe

- czyta ze zrozumieniem różne teksty literackie i popularnonaukowe,
- wskazuje główną myśl, temat i problematykę tekstu,
- potrafi wyodrębnić informacje istotne i drugorzędne,
- zna treść wszystkich obowiązkowych lektur i potrafi je streścić,
- charakteryzuje bohaterów, opisuje ich cechy, postawy i motywacje,
- wskazuje miejsce i czas akcji,
- rozpoznaje gatunki literackie oraz środki stylistyczne w prostych przykładach,
- potrafi w prosty sposób interpretować wiersz lub opowiadanie, wskazując emocje i przesłanie,
- dostrzega związki między tekstem literackim a kulturą (film, teatr, muzyka, sztuka),
- potrafi porównać dwóch bohaterów lub dwa utwory pod kątem cech wspólnych i różnic.

II. Kształcenie językowe

- poprawnie rozpoznaje i nazywa części mowy,
- odmienia rzeczowniki przez przypadki, czasowniki przez osoby, czasy i tryby,
- stosuje stopniowanie przymiotników,
- rozpoznaje podmiot, orzeczenie, dopełnienie, przydawkę i okolicznik,
- rozróżnia zdania pojedyncze i złożone współrzędnie i podrzędnie,
- używa podstawowych związków frazeologicznych, synonimów i antonimów,

- wzbogaca słownictwo w wypowiedziach ustnych i pisemnych.

III. Ortografia i interpunkcja

- pisze poprawnie pod względem ortograficznym większość wyrazów,
- stosuje zasady pisowni: ó/u, rz/ż, ch/h, wielka litera, „nie” z częściami mowy,
- używa poprawnie znaków interpunkcyjnych, w tym przecinków w zdaniach złożonych,
- samodzielnie poprawia część własnych błędów.

IV. Wypowiedzi ustne i pisemne

- wypowiada się płynnie i logicznie na tematy literackie i popularnonaukowe,
- potrafi przygotować krótką prezentację ustną lub opowiedzieć o bohaterze, książce czy wydarzeniu,
- tworzy spójne wypowiedzi pisemne: opowiadania, opisy, charakterystyki, listy, ogłoszenia, notatki, krótkie recenzje,
- stosuje akapity i zachowuje logiczny układ treści,
- wzbogaca wypowiedzi o proste środki stylistyczne (epitet, porównanie),
- potrafi napisać krótką wypowiedź argumentacyjną (np. uzasadnienie opinii o bohaterze lub książce).

V. Postawa i praca

- prowadzi zeszyt i systematycznie wykonuje proponowane prace domowe,
- przygotowuje się do lekcji i aktywnie uczestniczy w zajęciach,
- czyta wszystkie lektury obowiązkowe samodzielnie,
- potrafi korzystać ze słowników i innych źródeł informacji przy prostych zadaniach,
- wykazuje podstawową ciekawość literacką i językową, rozwija umiejętności samodzielnie.

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

I. Kształcenie literackie i kulturowe

- czyta ze zrozumieniem teksty literackie i popularnonaukowe o różnym stopniu trudności,
- potrafi samodzielnie określić temat, główną myśl i problematykę tekstu,
- odróżnia informacje istotne od pobocznych,
- zna treść wszystkich lektur obowiązkowych i potrafi je streszczać oraz interpretować,
- charakteryzuje bohaterów w sposób pełny: cechy, motywacje, postawy, relacje z innymi,
- potrafi porównać bohaterów lub dwa utwory literackie pod kątem cech wspólnych i różnic,
- rozpoznaje i interpretuje gatunki literackie, podstawowe środki stylistyczne i funkcję ich użycia w tekście,
- interpretuje wiersze i prozę, wskazuje emocje, nastrój, przesłanie i znaczenie symboliczne,
- dostrzega związki tekstów literackich z innymi dziedzinami kultury (film, teatr, muzyka, sztuka),
- potrafi przedstawić własną opinię o tekście literackim, uzasadniając ją argumentami.

II. Kształcenie językowe

- sprawnie rozpoznaje i nazywa części mowy oraz odmienia je w różnych kategoriach gramatycznych,
- rozróżnia rodzaje zdań złożonych i stosuje je w wypowiedziach,
- rozpoznaje wszystkie główne części zdania i dodatkowe (okolicznik, przydawka, dopełnienie),
- świadomie stosuje związki frazeologiczne, synonimy i antonimy,
- posługuje się bogatym słownictwem, dobierając je adekwatnie do sytuacji i celu wypowiedzi,
- dba o poprawność językową i stylistyczną.

III. Ortografia i interpunkcja

- pisze poprawnie ortograficznie wszystkie wyrazy w większości tekstów,
- stosuje zasady pisowni trudniejszych wyrazów i złożonych form gramatycznych,
- używa znaków interpunkcyjnych poprawnie, w tym w zdaniach złożonych, wyliczeniach, cudzysłowie, dwukropku, nawiasach,

- samodzielnie poprawia błędy i potrafi je wyjaśnić.

IV. Wypowiedzi ustne i pisemne

- wypowiada się płynnie, logicznie i spójnie, używając bogatego słownictwa,
- przygotowuje prezentacje, referaty, opowiadania, charakterystyki, recenzje, felietony szkolne, sprawozdania,
- stosuje akapity, logiczny układ treści i różnorodne środki stylistyczne (epitet, porównanie, przenośnia, powtórzenie),
- potrafi tworzyć krótkie wypowiedzi argumentacyjne i uzasadniać własne opinie,
- cytuje teksty literackie, podaje źródła informacji, stosuje poprawnie przypisy i bibliografię w prostym zakresie.

V. Postawa i praca

- prowadzi staranny zeszyt i systematycznie wykonuje wszystkie zadania,
- czyta samodzielnie wszystkie lektury obowiązkowe i dodatkowe,
- aktywnie uczestniczy w dyskusjach, konkursach i projektach językowych,
- rozwija zainteresowania literackie i językowe, inspirowane innymi,
- wykazuje postawę twórczą, samodzielną i krytyczną w pracy z językiem i tekstem.

Na ocenę celującą uczeń:

I. Kształcenie literackie i kulturowe

- czyta i rozumie różnorodne teksty literackie i popularnonaukowe, w tym trudniejsze i nietypowe,
- potrafi samodzielnie analizować i interpretować utwory, dostrzegając różne sensy, symbolikę i przesłanie,
- wskazuje wartości uniwersalne i potrafi je odnieść do życia współczesnego,
- zna wszystkie lektury obowiązkowe i dodatkowe, potrafi je krytycznie ocenić i zestawiać z innymi utworami,
- charakteryzuje bohaterów w sposób pogłębiony, wskazuje ich przemiany, motywacje i konflikty,
- potrafi porównać bohaterów, motywy, tematy i problemy w różnych utworach,
- rozpoznaje i interpretuje szeroki wachlarz środków stylistycznych i ich funkcje,
- potrafi łączyć tekst literacki z innymi dziedzinami kultury (film, teatr, sztuka, muzyka),
- potrafi przygotować samodzielną prezentację lub projekt literacki, w którym analizuje utwór, bohatera lub zjawisko kulturowe.

II. Kształcenie językowe

- sprawnie i poprawnie posługuje się wszystkimi częściami mowy oraz kategoriami gramatycznymi,
- rozróżnia i stosuje różne typy zdań złożonych (współrzędnie, podrzędnie),
- świadomie analizuje i buduje składnię zdań złożonych, stosuje różnorodne konstrukcje,
- posługuje się bogatym i precyzyjnym słownictwem, w tym synonimami, antonimami i wyrażeniami idiomatycznymi,
- stosuje język w sposób poprawny, jasny, spójny i estetyczny,
- wykorzystuje związki frazeologiczne i środki stylistyczne adekwatnie do celu wypowiedzi.

III. Ortografia i interpunkcja

- pisze bezbłędnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym,
- stosuje poprawnie trudniejsze zasady pisowni i interpunkcji (np. złożone zdania, cudzysłowy, przypisy, nawiasy),
- samodzielnie poprawia błędy swoje i innych, wyjaśnia zasady,
- redaguje teksty zgodnie z normą językową.

IV. Wypowiedzi ustne i pisemne

- wypowiada się płynnie, logicznie i w sposób przekonujący,
- przygotowuje i przedstawia samodzielne prezentacje, referaty, projekty literackie, recenzje, felietony, sprawozdania, opowiadania twórcze, charakterystyki, rozprawki,
- stosuje różnorodne środki stylistyczne i bogate słownictwo, dobiera je świadomie,
- tworzy teksty spójne, logiczne, poprawne pod względem językowym, z dobrze ukształtowaną kompozycją, akapitami i narracją,
- potrafi cytować teksty literackie, podawać źródła, stosować przypisy i bibliografię w praktyce szkolnej,
- uzasadnia swoje opinie, argumentuje w sposób logiczny i przekonujący.

V. Postawa i praca

- prowadzi wzorowy zeszyt i systematycznie wykonuje wszystkie prace,
- czyta samodzielnie wszystkie lektury obowiązkowe i dodatkowe, aktywnie rozwija zainteresowania literackie,
- uczestniczy w konkursach, projektach i inicjatywach literackich,
- wykazuje inicjatywę, kreatywność i samodzielność w pracy językowej,
- inspiruje innych uczniów, dzieli się wiedzą i doświadczeniem,
- rozwija kompetencje językowe i literackie wykraczające poza podstawę programową.